

“Influïdes per Pla, les meves converses amb personatges històrics planegen”

Josep Valls (Sant Feliu de Pallerols, Garrotxa, 1944), publica a Empúries *Nus i crus*, un llibre d'entrevistes imaginàries amb onze personatges històrics, de Sòcrates a Josep Pla, bo i passant, entre més, per Ponç Pilat, Dante, Pius XII, Ben Gurion i, excepcionalment, un personatge literari, Maigret. És autor de diversos llibres de narrativa i d'una sèrie de volums de converses amb Pla.

—Els entrevistats parlen de la seva vida, però a vegades també de la seva posteritat. Tot el que diuen de la seva vida és documentat?

—Sí. De tots he llegit pel cap baix tres biografies. I si no ho van dir, ho podien haver dit. En tot cas, a mi m'agradaria que m'ho haguessin dit. La majoria són personatges que ens els van ensenyar malament, de petits. Sòcrates ens el van presentar com un home pesat, empenyador, trist, i era un bon jan divertidíssim.

—La de Sòcrates engega amb una referència a un llibre de filosofia que us va regalar un napolità amic vostre, Luciano de Crescenzo, client de l'hotel on treballàveu, l'Almadraba Park Hotel de Roses. Això és cert o és ficció?

—Això és veritat. Llavors vaig pensar, si Sòcrates me'l van presentar d'una manera i és d'una altra, no n'hi haurà més com ell? I aquí va començar tot. Amb Sòcrates em permeto la broma de dir que havia escrit un discurs, però em demana que no ho digui, perquè desfarà la idea que mai no va escriure res. Seria, diu, la mort del seu personatge. Està ufanós que la gent pensi que no va escriure mai res.

—Què us va fer triar aquests personatges i no uns altres, deixant a banda Pla, que vàreu conèixer a fons?

—L'admiració. I que en algun moment determinat han estat clau d'alguna història.

—Si Pla ens deixés ser pedants, diríem que formen part de la vostra mitologia personal?

—Sí.

—Ponç Pilat també ens l'han manipulat?

—Oh, i tant! El presenten com un calçasses i per ser governador de Judea els havia de tenir ben posats.

Josep Valls publica a Empúries el recull de converses fictícies *Nus i crus*, premi Marian Vayreda.

—La majoria, potser l'excepció més clara és Ben Gurion, tenen molt sentit de l'humor, amb sortides iròniques, i parlen amb to desmenjat. Són molt trempats.

—Pius XII, no.

—Però amb llatínades.

—Són dribletges. I Ben Gurion és més seriós perquè parla de l'essència del judaisme. He anat cinc vegades a Israel i sóc amic d'un rabí que em va encomanar l'entusiasme pel personatge, que era petit i escanyolit i semblava insignificant i, en canvi, tenia una força extraordinària.

—La de Pla es basa en les converses que vàreu tenir-hi i aquest model sembla haver influït molt en les restants. Fins al punt que es podria dir que és Pla que parla sempre, transformat en el personatge de torn.

—Tots planegen, sí. És que llegeixo Pla cada dia. Cada dia. Nadal, Cap d'Any... Cada dia llegeixo una frase de Pla. És com si visqués, encara. De què parlem, senyor Pla? D'espàrrecs? El volum 1. D'Itàlia? El 13. És impossi-

ble desentendre'm. T'ha d'haver influït per força.

—En el cas de Pla no hi heu patit molt, a l'hora de triar els pocs temes que podien sortir a la conversa?

—És el més dolorós que hi ha.

—Si haguéssiu volgut resumir el que considereu més rellevant de Pla, la conversa hauria resultat falsa. Calla que fos una xerrada que semblés guiada per l'atzar del moment.

—Exactament. No he volgut condensar Pla.

—Tots són enginyosos, intel·ligents i d'expressió esmolada. Grans homes –homenots– i grans dones.

—En efecte.

—I tots els tracteu amb un gran respecte.

—He tingut sempre present: mirar d'entendre sense jutjar. “Comprendre et ne pas juger”, com diu l'ex-libris de Simenon, un altre dels meus escriptors preferits.

—Suposo que us heu imaginat les entrevistes com fèieu amb Pla, al voltant d'una taula parada.

—Sí. De tu a tu. Per això “nus i crus”. Nus, sense literatura sofisticada i crus, sense salses.

Lluís Bonada